

Opinia metodyczna

Programu Nauczania Dla Gimnazjum. Chemia.

Autorzy programu: Bożena Kupczyk, Wiesława Nowak, Maria Barbara Szczepaniak.

Wydawca: Wydawnictwo Pedagogiczne Operon

Program jest zgodny z podstawą programową określoną w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r., Nr 4, poz.17).

Przeznaczony jest do III etapu edukacyjnego, gimnazjum, chemia.

Ocena programu

Opiniowany program stanowi opis sposobu realizacji celów kształcenia i zadań edukacyjnych ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Zawiera szczegółowe cele kształcenia i wychowania, treści nauczania zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego, procedury osiągania celów kształcenia i wychowania, opis złożonych osiągnięć ucznia z uwzględnieniem standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego. Zawiera również propozycje kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia.

Przyswajanie wiadomości z chemii i opanowanie umiejętności przedmiotowych jest dla ucznia gimnazjum stosunkowo trudne. Młody człowiek na chemii spotyka się z wieloma nieznanymi mu dotąd faktami. Program uwzględnia różny poziom edukacyjny uczniów, będący wynikiem wrodzonych i nabytych przez nich predyspozycji. Dlatego w programie uwzględniono godziny na powtórzenie materiału i jego utrwalenie pod kątem egzaminów zewnętrznych. Sprzyja to tworzeniu zadań łączących kilka działów chemii i wypróbowanie umiejętności w praktyce.

Koncepcja programu umożliwia realizację wszystkich treści zawartych w podstawie programowej z chemii dla III etapu edukacyjnego. Autorzy programu dołożyli wszelkich starań, by zdefiniowany w nim zakres treści był możliwy do opanowania przez ucznia o przeciętnych uzdolnieniach. Nie wyklucza to poszerzania zakresu nauczanych treści – podstawa zobowiązuje nauczyciela do wzbogacania i pogłębiania treści nauczania stosownie do uzdolnień jego uczniów. Treści te zostały rozszerzone o zagadnienia dotyczące mola (stechiometria wzoru, równań reakcji chemicznych). Taka koncepcja pracy z uczniami w gimnazjum ułatwi im start w szkole ponadgimnazjalnej, jednak nauczyciel będzie musiał starannie zaplanować czas na realizację dodatkowych zagadnień.

W programie znajduje się również proponowany rozkład materiału, co niewątpliwie ułatwi nauczycielom przygotowanie planu dydaktycznego dla określonej klasy.

Układ materiału jest spójny, logiczny i poprawny pod względem metodycznym.

Specyfika programu

Na realizację zajęć edukacyjnych z chemii w podstawie programowej przewidziano 4 godziny w cyklu kształcenia. Autorzy programu proponują realizację dwóch godzin w klasie pierwszej oraz po jednej w klasie drugiej i trzeciej. Chemia jest nauką eksperymentalną, w której główną rolę odgrywa doświadczenie chemiczne. Do realizacji omawianego programu nauczania wystarczy pracownia chemiczna standardowo wyposażona w szkło i sprzęt laboratoryjny oraz typowe odczynniki chemiczne. Autorzy programu proponują, aby większość doświadczeń uczniów wykonał samodzielnie. Samodzielna praca laboratoryjna pomaga w kształtowaniu umiejętności obserwacji, wyciągania wniosków. Uczy pracy w grupach, dostarcza wiedzy o właściwościach substancji, ponadto pobudza ciekawość i rozwija zainteresowania uczniów przedmiotem. Autorzy bacznie uwagę zwracają na indywidualizację procesu kształcenia, zachęcają nauczycieli do stymulowania aktywności twórczej uczniów. Zwracają uwagę na przemiany chemiczne zachodzące w otaczającej nas rzeczywistości. Wskazują na potrzebę ukazywania praktycznych zastosowań chemii. Proponują pracę z substancjami z najbliższego otoczenia ucznia, zachęcając do wykorzystywania wiedzy zdobytej na lekcjach chemii w życiu codziennym.

Po dokładnym przeanalizowaniu proponowanej tematyki zajęć, można stwierdzić, iż margines czasu pozostawionego do dyspozycji nauczyciela jest na tyle duży, że nawet w przypadku niespodziewanych okoliczności, mieć gwarancję zrealizowania programu. W programie preferowane są klasyczne obszary oceniania uczniów, połączone z nowoczesnymi metodami badania i opisu umiejętności młodzieży (sprawdzanie umiejętności planowania i przeprowadzania doświadczeń chemicznych, przygotowania określonych pomocy dydaktycznych, samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji). Program może być wykorzystywany w każdej szkole i każdej klasie. Ponadto łatwo go będzie można zaadoptować do grup uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych.

Konkluzja

Opiniowany program jest poprawny pod względem metodycznym. Może być dopuszczony do użytku szkolnego i służyć do budowy planu dydaktycznego i zajęć edukacyjnych z chemii w gimnazjum.

Wioletta Wędrowczyk-Zamarska